

Slabosti obvezne mediacije

ANA HEDERIH

Povzetek Eno od glavnih načel mediacije je njena prostovoljnost, ki pa utegne biti v nasprotju z institutom obvezne mediacije, ki strankam ne daje svobodne izbire o sodelovanju. Posledica takšne ureditve je postopek, ki je v končnem rezultatu daljši in dražji, kar nadalje nasprotuje bistvenima vrlinama mediacije, ekonomičnosti in hitrosti. V slovenskem pravnem redu je obvezna mediacija specifično urejena predvsem v Zakonu o brezplačni pravni pomoči, ki nalaga obveznost mediacije prosilcem take pomoči. Ob takšni obveznosti se poraja vprašanje smiselnosti obvezne mediacije kot pravnega koncepta. Obvezna mediacija namreč predstavlja procesno oviro, saj omejuje posameznika pri dostopu do sodnega varstva. V članku so predstavljeni statistični podatki, ki izkazujejo uspešnost mediacije na slovenskih sodiščih v času od uveljavitve Zakona o alternativnem reševanju sodnih sporov. Le-ti izkazujejo relativno slabe rezultate, tako na strani podajanja soglasij kot z vidika uspešnih rešitev sporov. Na podlagi teh podatkov pa ni videti, da bi ukrep obvezne mediacije varoval katerokoli pravno vrednoto, niti se tak ukrep ne zdi sorazmeren. Zaključiti kaže, da je mediacija kot pravni institut sicer potrebna in njeno zagotavljanje vsekakor nujno, vendar pa se obveznost mediacije zdi pretiran ukrep.

KJUČNE BESEDE: • obvezna mediacija • alternativno reševanje sodnih sporov • načelo prostovoljnosti

---

NASLOV AVTORICE: Ana Hederih, doktorska študentka, Univerza v Mariboru, Pravna fakulteta, Mladinska ulica 9, SI-2000 Maribor, Slovenija, e-pošta: ana.hederih@gmail.com.

DOI 10.18690/18557147.7.1.57-75(2015), UDK: 346.546.5:347.45, JEL: K12, K21
ISSN 1855-7147 Tiskana izdaja / 1855-7155 Spletna izdaja © 2015 LeXonomica (Maribor)
Na svetovnem spletu dostopno na <http://journals.lexonomica.press>.

Disadvantages of Mandatory Mediation

ANA HEDERIH

Abstract One of the main principles of mediation is its voluntariness. However, said principle may be in conflict with the concept of mandatory mediation, also known as court ordered/mandated mediation, which does not give its parties the freedom to choose whether they are willing to participate. Such a system ultimately results in a more expensive and longer procedure, thus opposing two other benefits of mediation, economical decisions and rapid settlements. In Slovene legal system mandatory mediation can mostly be found in Legal Aid Act (Zakon o brezplačni pravni pomoči) which forces the parties applying for aid to participate in the process of mediation. Lack of reasoning for this kind of obligation raises the question of rationale behind mandatory mediation as a legal concept. Being an obstacle in the proceedings, mandatory mediation is limiting one's right to judicial protection. The article presents statistical data showing the rate of success of mediation in Slovene courts since the Act on Alternative Dispute Resolution in Judicial Matters (Zakon o alternativnem reševanju sodnih sporov) came in force. Data show relatively poor results, both from the aspect of parties consenting to mediation and of successful dispute resolutions. Based on given data the measure of mandatory mediation seems to neither safeguard any legal value, nor does it appear to be proportional. In conclusion it can be deduced that mediation is a necessary legal institute and the courts should be offering its programs to willing parties. However, the obligation to mediate seems to be an excessive measure.

KEYWORDS: • mandatory mediation • alternative dispute resolution
• principle of voluntariness

CORRESPONDENCE ADDRESS: Ana Hederih, PhD student, University of Maribor, Faculty of Law, Mladinska ulica 9, SI-2000 Maribor, Slovenia, e-mail: ana.hederih@gmail.com.

DOI 10.18690/18557147.7.1.57-75(2015), UDK: 346.546.5:347.45, JEL: K12, K21
ISSN 1855-7147 Print / 1855-7155 On-line © 2015 LeXonomica (Maribor)
Available on-line at <http://journals.lexonomica.press>.

1 Uvod

Bistvene značilnosti mediacije bi naj bile njena nepristranskost in neodvisnost mediatorja, ekonomičnost, učinkovitost, hitrost, avtonomija volje in prostovoljnost. Čeprav bi v zvezi z marsikatero značilnostjo bilo možno izpostaviti kakšno slabost, se v članku ukvarjam predvsem z zadnjo, tj. prostovoljnostjo. Strokovnjaki so namreč mnenja, da je »edini zanesljivi znanilec uspeha lastna motivacija sprtih strank« (Pel, 2010: 60). Kljub temu pa se ob poglobitvi v literaturo kar hitro srečamo s pojmom obvezne mediacije, v kateri pa prostovoljnost ni ena od značilnosti.

V članku se ukvarjam predvsem s konfliktom med dvema nasprotujočima si interesoma, tj. na eni strani širitvijo prepoznavnosti mediacije kot alternative sodnemu reševanju sporov in na drugi eno izmed njenih temeljnih, če ne celo nujnih značilnosti, njeno prostovoljnostjo. V nadaljevanju prikazujem nekaj vidikov obvezne mediacije, ki se zdijo najbolj sporni, in razloge za to. Teze skušam podkrepiti s prikazom statističnih podatkov, ki naj služijo tudi lažji predstavi in konkretizaciji prej abstraktneje predstavljenih stališč. Ukvarjam se z vprašanjem, ali je trenutna ureditev obvezne mediacije v slovenskem pravnem prostoru res smiselna ali pa bi morda veljalo celoten koncept mediacije zastaviti na način, ki bi na eni strani še vedno promoviral mirno reševanje sporov s pomočjo alternativnih metod reševanja, na drugi strani pa bi udeležencem postopka pustil proste roke pri izbiri sredstev in posledično ne bi posegal v njihovo pravico do prostega dostopa do sodnih postopkov. Tako bi mediacija postala zgolj »dodatna ponudba«, za katero se informirana stranka lahko odloči ob zavedanju, da ima na voljo tudi sodni postopek.

2 Obvezna mediacija v slovenskem pravnem prostoru

Vidik prostovoljnosti v mediaciji in z njim povezano načelo naj bi bilo pri nas toliko bolj cenjeno zaradi v preteklosti neuspešnih poravnalnih svetov, sodelovanje katerih je bilo procesna predpostavka za dopustnost vložitve tožbe v sporih majhne vrednosti (Betetto et al., 2011: 83). Zaradi takega zavedanja pomena prostovoljnosti bi veljalo sklepati, da danes do mediacije med strankama ne more priti, če se obe zanjo prostovoljno ne odločita. Pa vendar temu ni tako.

2.1 Razlika med obvezno mediacijo in drugimi podobnimi instituti

Za razpravo o obvezni mediaciji je treba na začetku pojasniti razliko med nekaterimi pojmi.

Če gre za situacijo, ko mora sodnik stranke napotiti na mediacijo, gre za obvezno omogočanje mediacije oz. obvezno ponudbo mediacije strankam postopka. Generalno pravilo, ki je pričelo veljati z Zakonom o alternativnem reševanju sodnih sporov¹ (v nad.: ZARSS), je, da morajo določena sodišča² strankam

omogočati postopek mediacije (4. člen ZARSS) in jim takšno možnost tudi ponuditi (15. člen ZARSS). Obveznost omogočanja alternativnih metod reševanja sporov tako širi dostop strank do ustreznega pravnega sredstva, obenem pa takšna obveznost sodišča stremi k zmanjšanju sodnih zaostankov s pomočjo manjše obremenitve sodišč z zadevami (Zalar et al., 2010: 19).

Na drugi strani pa se stranka prav tako lahko znajde v situaciji, ko mora podati svoje soglasje k ponujeni mediaciji. V takem primeru je govora o obvezni mediaciji v širšem smislu, tj. mediaciji, ki se bo izvedla ne glede na voljo strank. Pri nas poznamo dva tipa takšne obvezne mediacije, in sicer obvezna mediacija z možnostjo ugovora (tudi obvezna napotitev na mediacijo, ki jo določa 19. člen ZARSS) in obvezna mediacija brez možnosti ugovora. Lahko bi se reklo, da gre v slednjem primeru za obvezno mediacijo v ožjem smislu (v nad.: zgolj obvezna mediacija). V nasprotju z obvezno napotitvijo na mediacijo, ki se v praksi praktično ne uporablja, je obvezna mediacija na slovenskih sodiščih še kako prisotna.³

2.2 Zakonska ureditev obvezne mediacije

Obvezno mediacijo v svoji najčistejši obliki (tj. brez možnosti ugovora) omenja Zakon o mediaciji v civilnih in gospodarskih zadevah⁴ (v nad.: ZMCGZ), ki je nastal po zgledu Vzorčnega zakona UNCITRAL o mednarodni trgovinski conciliaciji⁵ (v nad.: Vzorčni zakon) in pomeni implementacijo Direktive 2008/52/ES Evropskega parlamenta in Sveta o nekaterih vidikih mediacije v civilnih in gospodarskih zadevah⁶ (v nad.: Direktiva 2008/52/ES) v slovenski pravni red. Direktiva 2008/52/ES dopušča možnost, da je mediacija v razmerju do sodnega postopka povezana s spodbudami ali sankcijami, vendar le pod pogojem, da takšna ureditev strankam ne preprečuje uveljavljanja pravice do dostopa do sodnega sistema.

V skladu s 16. členom ZMCGZ lahko sodišče zavrže tožbo v primeru, da poseben zakon predpisuje obvezen postopek mediacije pred vložitvijo tožbe (6. člen ZMCGZ). Slovenska pravna teorija zavzema stališče, da obvezen pogoj mediacije za vložitev sodnega spora ne krši pravice do sodnega varstva v smislu Direktive 2008/52/ES, ampak dostop zgolj otežuje v mejah proporcionalnosti (Zalar et al., 2010: 93). Takšnega stališča pa ne kaže nekritično sprejeti, saj je presoja sorazmernosti pravni standard, ki je odvisen od marsikatere okoliščine in se kot tak utegne s časom spreminjati.

Na možnost drugačne interpretacije pojma sorazmernosti kaže tudi primer sodne prakse iz Italije, kjer je bil leta 2011 na podlagi Direktive 2008/52/ES sprejet zakon, ki je v skoraj vseh civilnih zadevah uvažal obvezen poskus mediacije kot procesno predpostavko za vložitev tožbe. Takšna ureditev je bila podvržena presoji italijanskega ustavnega sodišča, ki je oktobra 2012 odločilo, da je uzakonitev obvezne mediacije protiustavna.⁷

Vprašanje se torej postavi, zakaj se je slovenskemu zakonodajalcu zdelo potrebno, da uzakoni možnost uvedbe obvezne mediacije s posebnim zakonom, kot sta denimo Zakon o brezplačni pravni pomoči⁸ (v nad.: ZBPP) in Zakon o delovnih in socialnih sodiščih⁹ (v nad.: ZDSS-1).

2.2.1 Obvezna mediacija po ZBPP

V 28. členu ZBPP lahko najdemo najčistejšo obliko obvezne mediacije, ki jo dopušča ZMCGZ:

»...Prosilec za brezplačno pravno pomoč je dolžan dati soglasje za mediacijo, če da soglasje tudi nasprotna stranka in je dolžan v postopku mediacije sodelovati, razen, če mediacija ni primerna....«

Na tej točki načelo prostovoljnosti mediacije več ni aplikativno, saj se bo ena stranka morala udeležiti mediacije, morda celo proti svoji volji, če bo tako želela nasprotna stranka. Tako stališče potrjuje tudi sodna praksa.¹⁰

2.2.2 Obvezna mediacija po ZDSS-1

ZDSS-1 v 23. členu določa procesno predpostavko za vložitev tožbe:

»(1) Kadar je z zakonom ali s kolektivno pogodbo določen obvezen postopek za mirno rešitev spora, je tožba dopustna pod pogojem, da je bil postopek predhodno začel, pa ni bil uspešen.

(2) Šteje se, da postopek ni bil uspešen, če med strankama ni bil dosežen sporazum v 30 dneh od začetka postopka za mirno rešitev spora.«

Iz te določbe izhajajo, da je za vložitev tožbe pred delovnim sodiščem nujen predhodni postopek mediacije, če je ta predvidena s posebnim zakonom ali kolektivno pogodbo. Zakonov, ki bi predvidevali obvezen prehodni preizkus mediacije kot procesno predpostavko v določenih vrstah sporov, v naši zakonodaji ni. Če pa bi šlo za obvezno mediacijo, predpisano s kolektivno pogodbo, pa bi šlo za mediacijsko klavzulo v smislu 16. člena ZMCGZ.¹¹

3 Slabosti obvezne mediacije

Kot bistveni prednosti mediacije pred sodnim reševanjem sporov se navadno navajata predvsem hitrost in ekonomičnost. Kot poudarja tudi Betetto, ki je sicer zagovornica mediacije, se kaže strinjati z obema argumentoma, vendar zgolj v primeru, da je mediacija uspešna (Betetto, 2009: 6–7). Izhajati kaže namreč iz splošnih ugotovitev, da je stopnja uspešnosti mediacije nujno sorazmerna s stopnjo pripravljenosti udeleženca na sodelovanje. V primeru neuspešne mediacije pa se ne zgodi samo to, da postopek preprosto ni hitrejši in bolj ekonomičen, ampak se doseže celo nasprotni učinek, tj. podaljšanje postopka in povzročitev dodatnih stroškov. Takšna posledica je v nasprotju s temeljnim vodilom mediacije,

da »strankama oz. reševanju njunega spora ne sme škoditi, če že ne more koristiti« (Betetto et al., 2011: 83).

3.1 Časovni vidik

V skladu s 15. členom ZARSS sme sodišče zaradi napotitve na mediacijo sodni postopek prekiniti za čas, ki ne sme biti daljši kot tri mesece. To v praksi pomeni, da bo sodni postopek skoraj vedno prekinjen za maksimalno dovoljeno obdobje, tj. polne tri mesece. V primeru neuspešne mediacije se bo torej trajanje sodnega postopka, iz katerega sta stranki bili napoteni na mediacijo, podaljšalo za vsaj te tri mesece, za katere je postopek bil prekinjen.¹²

Težava je seveda v tem, da se vnaprej ne ve, ali bo mediacijski postopek uspešen ali ne. Pa vendar je razumljivo, da mediacija nima prav veliko smisla, kadar stranki vanjo vstopata z odporom in nepripravljenostjo na dialog. To se bo lahko zgodilo, kadar bo vsaj ena od strank v mediacijo prisiljena, kljub temu, da sama take poti ne bi izbrala, če bi pri tem imela besedo. Na tem mestu se upravičeno postavi vprašanje, koliko je upanja za uspeh mediacij, v katere so stranke primorane, ne glede na lastno pripravljenost za sodelovanje, kot se to zgodi prosilcem brezplačne pravne pomoči (v nad.: BPP).

Drugi del časovnega vidika obveznih mediacij, ki sicer ne vpliva na dolžino sodnega postopka, vendar ga vseeno kaže omeniti, pa je časovno omejen obseg za stranko brezplačnih mediacij. V skladu z 22. členom ZMCGZ se z vidika financiranja mediacije delijo na tri sklope. Prvi sklop so spori iz razmerij med starši in otroki ter delovnopравни spori zaradi odpovedi pogodbe o zaposlitvi. Drugi sklop so gospodarski spori. Zadnji sklop pa zajema vse ostale spore. V prvem primeru je mediacija za stranke povsem brezplačna in se financira iz proračuna sodišča, v drugem primeru stranke stroške nosijo v celoti same. Tretja vrsta sporov je urejena na način, ki predstavlja srednjo pot, tj. da se stroški mediacije krijejo iz proračuna sodišča za prve tri ure, za tem pa jih nosijo stranke.

Po številu zadev je prvi sklop sporov, tj. tisti, ki uživa časovno neomejeno mediacijo, financirano s strani sodišč, najmanj številčen (več v poglavju 4.5). Ker je tako predviden obseg »brezplačne« mediacije, kadar so je stranke sploh deležne, v večini zadev omejen na tri ure, se pojavita dve posledici. Prva je ta, da ni moč spregledati dejstva, da se bo večina mediacij zaradi finančnih razlogov končala v roku treh ur ali manj. Povsem logično je torej, da se zastavlja vprašanje o smotnosti prekinitve sodnega postopka za tri mesece zgolj v imenu zagotovitve treh ali manj ur mediacije. Kot druga posledica časovne omejitve strankam brezplačne mediacije pa se s strani strokovnjakov navaja, da se je v praksi razvilo pojmovanje, da je potrebno dogovor doseči v treh urah (Hajtnik, 2012: 15). V zvezi s tem pa je vprašljivo tudi, ali je spor, ki je nastajal leta ali desetletja, sploh mogoče razrešiti v nekaj urah (Razdrih, 2006: 12). Tako je tudi mediator v precepu, saj v praksi velja pritisk rešitve mediacije v treh srečanjih. Obenem pa

celo če mediator doseže t. i. »idealno rešitev«, le-te včasih ni modro strankam predložiti tako hitro, saj bodo odklonilne do dejstva, da je bilo spor, ki ga sami nista uspeli rešiti več let, mogoče zgladiti s tako enostavno in hitro rešitvijo.¹³

3.2 Ekonomični vidik

Glede na to, da se obvezne mediacije v slovenskem pravnem prostoru v večini nanašajo na spore, v katerih je ena stranka prosilec BPP, so razlogi za takšno ureditev na prvi pogled jasni. Osnovno sklepanje bi se lahko izpeljalo takole: *»Stroške postopka za prosilce BPP krije država. - Državi je v interesu te stroške porabiti čim bolj ekonomično. - Mediacije so hitri in ekonomični postopki. - Prosilce BPP je tako nujno usmeriti na mediacijo.«* Načeloma seveda vsi členi takšne logične verige držijo, dokler se v enačbi ne upošteva dejavnika človekove motivacije in pripravljenosti na reševanje spora. Čim pa ozavestimo dejstvo, da mediacija, v kateri vidik prostovoljnosti ni upoštevan, ni več nujno hitra in ekonomična, se takšna logična veriga pretrga.

Nadalje, čeprav strošek mediacije v celoti občutijo zgolj stranke v gospodarskih sporih, to ne pomeni, da je sicer mediacija »zastonj«. Le-ta se namreč v tistem delu, ki ga ne krijejo same stranke, financira iz proračuna sodišč, kar pa ponovno pomeni, da bi sodiščem oz. državi kot plačniku moralo biti v interesu izogibanje financiranju mediacij, ki so obsojene na neuspeh oz. zanje ne obstaja utemeljen razlog za sklepanje o uspešnosti (npr. prostovoljno podano soglasje strank).

Enako kot za časovni vidik velja tudi za ekonomičnega, da bo spor oz. njegovo reševanje cenejše v mediaciji zgolj, če se bo spor tam tudi končal in bo v nasprotnem primeru mediacija predstavljala zgolj dodaten in v retrospektivi nekoristen strošek. Mediatorjem se namreč za opravljene ure mediacije prizna nagrada skladno s Pravilnikom o nagradi in povračilu potnih stroškov mediatorjem.¹⁴ Pravdni spori se financirajo iz proračuna sodišča v obsegu do treh ur, družinski pa v celoti.¹⁵

S podrobno analizo finančnih posledic sprejema ZARSS se je že ukvarjala notranja revizijska služba Vrhovnega sodišča, ki je pripravila poročila pred sprejemom zakona.¹⁶ Iz poročila med drugim izhaja podatek o predvidenih stroških mediacij in sodnih rešitev, vendar pa nadaljnji izračuni prihrankov temeljijo na predvidevanjih o bodočih podajah soglasij in bodočih uspehih mediacij. V nadaljevanju izhajam iz predpostavk poročila v zvezi s stroški in nato v povezavi s podatki iz spodnje tabele¹⁷ ugotavljam, ali je postopek mediacije dejansko ugodnejša izbira kot sodni postopek.

Vrsta zadeve	Število začetih mediacij	Število uspešno zaključenih mediacij	Število neuspešno zaključenih mediacij
Družinske	3.331	2.232	1.099
Pravdne	5.885	2.256	3.629
SKUPAJ	9.216 (100 %)	4.488 (48,70 %)	4.728 (51,30 %)

Po uveljavitvi ZARSS so bile v družinskih in pravnih zadevah mediacije uspešne v 48,70 % in neuspešne v 51,30 % primerov. Kakor izhaja iz poročila revizijske službe Vrhovnega sodišča, predstavlja strošek mediacije v povprečju 208,78 EUR na zadevo, na drugi strani pa strošek sodnega spora v pravdni ali družinski zadevi 241,20 EUR.

Glede na zgornjo tabelo je v obravnavanem obdobju bilo uspešno zaključenih mediacij 4.488, kar pomeni, da se je na tak način prihranil strošek nadaljnjih sodnih sporov v višini 1.082.505,60 EUR (4.488 x 241,20 EUR). Na drugi strani pa je v istem obdobju bilo opravljenih 4.728 neuspešnih mediacij, kar pomeni, da je ob strošku sodnih postopkov nastal tudi strošek izvedbe mediacij v višini 987.111,84 EUR (4.728 x 208,78 EUR).

Po primerjavi stroškov neuspešnih mediacij s stroški, ki se prihranijo na račun uspešnih, je opaziti, da se je v obdobju od uveljavitve ZARSS na račun uspešnih mediacij dejansko prihranilo 95.393,76 EUR (1.082.505,60 EUR – 987.111,84 EUR). Čeprav gre v večini zajetih primerov za neobvezno mediacijo, je moč opaziti, da so mediacije očitno uspešne v zadostni meri, da se lahko upraviči element ekonomičnosti.

3.3 Človekove pravice in ustavnopravni vidik

Namen ZBPP naj bi bil uresničevanje pravice do sodnega varstva po načelu enakopravnosti (1. člen ZBPP) tudi za osebe, ki si tega zaradi svojega socialnega položaja ne bi mogle privoščiti. Pa vendarle se zdi, da drugačna obravnava prosilcev BPP z vidika obveznosti podaje soglasij za mediacijo predstavlja prav kršitev načela enakosti pred zakonom in ne njenega zagotavljanja, saj se zdi edina okoliščina, ki razlikuje prosilce BPP od ostalih strank postopkov, njihovo gmotno stanje. Slednje pa je ena od osebnih okoliščin, ki jih Ustava RS taksativno našteva kot tiste, na podlagi katerih se ne sme omejevat pravic.

Dejansko gre v primeru obvezne mediacije za procesno oviro, ki stranki sicer ne onemogoča dostopa do sodnega sistema, ga pa potencialno otežuje. Če bi stranka postopka, ki je obenem prosilec BPP, postopek mediacije želela zavrniti, ji pravica do BPP preneha, kar učinkovito pomeni, da ji je ponovno znatno otežena (če ne

celo onemogočena) pravica do dostopa do sodnega sistema. Na podlagi pravice do sodnega varstva (23. člen Ustave RS) in enakega varstva pravic (22. člen Ustave RS) pa bi vsakomur moralo biti zagotovljeno varstvo pravic v postopku pred sodiščem brez nepotrebnega odlašanja.

V imenu katere pravne vrednote se takšna ureditev upravičuje kot sorazmerna, je težko pojasniti. Zdi se namreč, da je določba, ki uvaja obvezno mediacijo,¹⁸ povsem nepotrebna oz. celo nesmiselna, še posebej odkar je prišel veljati ZARSS. Od tedaj je namreč vsaka stranka z možnostjo mediacije seznanjena in tako ni bojazni, da bi morebiten neinformiran prosilec BPP spregledal možnost alternativne rešitve. Če bi prosilec torej ocenil, da je spor dejansko smotrno reševati v mediaciji, bi to lahko storil tudi brez omenjene določbe. S tega vidika torej t. i. promocija mediacije ne more biti razlog za opisano ureditev. Možno je, da je določba ZBPP, ki določa obvezno mediacijo, »zapuščina« pravnega reda, ki je bil aktualen v času, ko je dotična določba bila vnesena v ZBPP, tj. leta 2008. Tedaj namreč ZARSS še ni obstajal in se je tako morda res pojavljala potreba po tem, da se stranke postopkov v neki meri napotuje na mediacije. Ne glede na to, ali je v tistem času to bila sprejemljiva rešitev ali ne, pa bi se vsekakor kazalo strinjati, da po trenutku, ko je prišel veljati ZARSS, ki mediacijo ponuja vsem strankam, takšna ureditev več ni potrebna oz. celo meji na diskriminacijo.

4 Prikaz podatkov

4.1 O namenu statistične obdelave

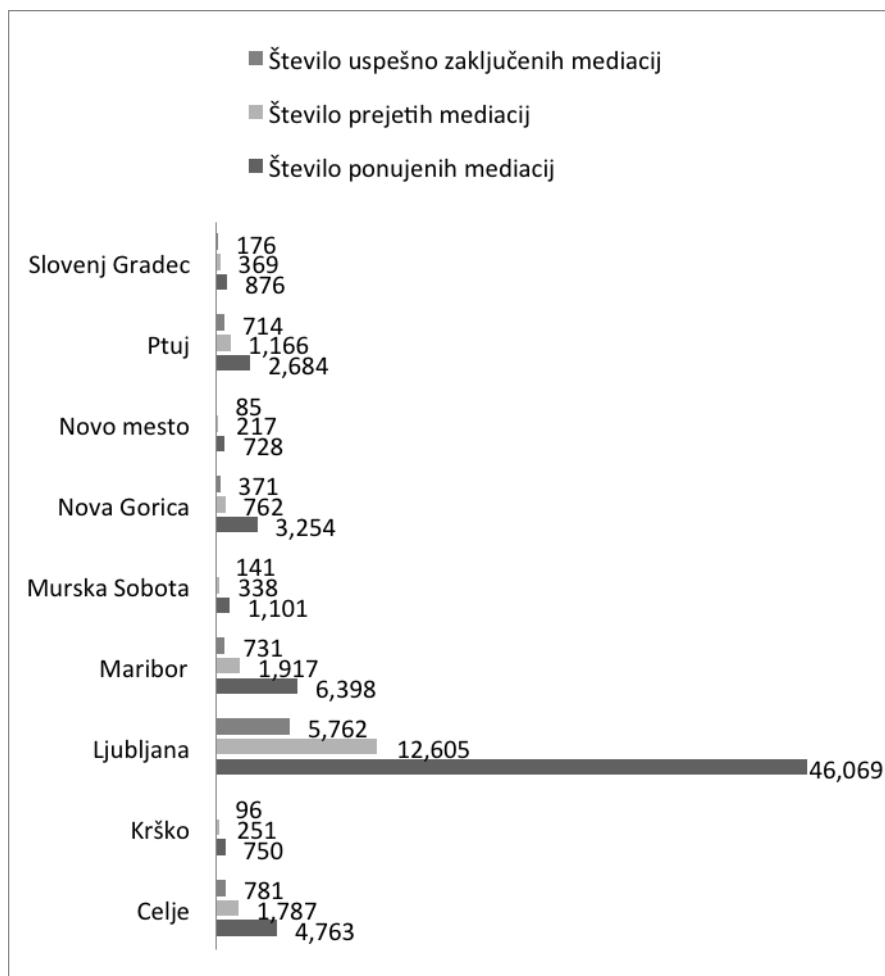
Namen številčnega prikaza podatkov je, da se s pomočjo objektivnega podatka (izraza v odstotkih) ustvari slika o sledečih vprašanjih:

- V kakšnem odstotku se stranke za ponujeno mediacijo sploh odločijo?
- V kakšnem odstotku se soglasno začete mediacije uspešno rešijo?
- V kakšnem odstotku se spori, ki se začnejo pred sodiščem, rešijo z mediacijo?

Podatki, predstavljeni v tem poglavju, so bili pridobljeni na podlagi zaprosil o posredovanju informacij javnega značaja. Posredovani so bili od okrožnih sodišč za vse spore, v katerih je bila vložena tožba bodisi na njihovem bodisi okrajnem sodišču, ki deluje na njihovem območju, in je zanje predvidena možnost mediacije.¹⁹ Podatki so predstavljeni za obdobje od uveljavitve ZARSS (tj. od junija 2010) pa do datuma posredovanja.²⁰

Okrožno sodišče in okrajna sodišča na njegovem območju	Število ponujenih mediacij (graf 1)	Število prejetih mediacij (graf 2)	Število uspešno zaključenih mediacij (graf 3)
Celje	4.763	1.787	781
Koper ²¹			

Kranj ²²			
Krško	750	251	96
Ljubljana	46.069	12.605	5.762
Maribor	6.398	1.917	731
Murska Sobota	1.101	338	141
Nova Gorica	3.254	762	371
Novo mesto	728	217	85
Ptuj	2.684	1.166	714
Slovenj Gradec	876	369	176
SKUPAJ	66.623	19.412	8.857

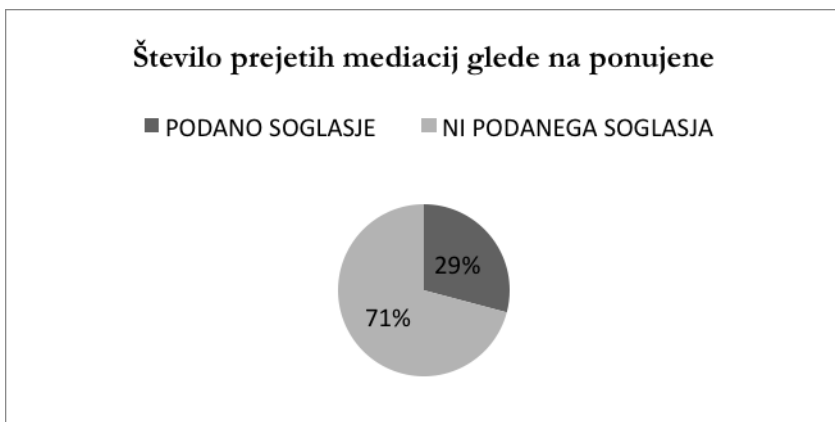
4.2 Odločitev za ponujeno mediacijo

Kljub temu, da se podatki za obdobje pred uveljavitvijo ZARSS niso zbirali, je tako iz dopisov predsednikov sodišč kot iz literature o tematiki možno razbrati, da je število mediacij po uveljavitvi ZARSS upadlo. Takšen podatek se zdi skorajda ironičen, saj je namen zakona bil prav približanje mediacije in njena širitev.

Hajtnik sklepa, da je razlog za zmanjšanje števila mediacij iskati v finančni sferi, saj je z uveljavitvijo ZARSS pričel veljati režim plačljivosti mediacije za nekatere spore oz. po določenem obsegu ur (*Hajtnik*, 2012: 24). S takšnim sklepanjem se kaže strinjati in stališče so v neformalnih pogovorih potrdili tudi nekateri predsedniki sodišč.

Za pridobitev podatka o deležu sporov, v katerih stranki pristaneta na mediacijo, je treba primerjati število vseh sporov, v katerih je mediacija bila ponujena, in število sporov, v katerih je bilo podano soglasje za mediacijo.

Okrožno sodišče in okrajna sodišča na njegovem območju	Število ponujenih mediacij	Število prejetih mediacij	Delež (P ₁)
Celje	4.763	1.787	37,52 %
Krško	750	251	33,47 %
Ljubljana	46.069	12.605	27,36 %
Maribor	6.398	1.917	29,96 %
Murska Sobota	1.101	338	30,70 %
Nova Gorica	3.254	762	23,42 %
Novo mesto	728	217	29,80 %
Ptuj	2.684	1.166	43,44 %
Slovenj Gradec	876	369	42,12 %
SKUPAJ	66.623	19.412	29,14 %

Da pride do mediacije, morata soglasje podati obe stranki. Kot izhaja iz tabele, se to zgodi v med 23–43 % primerov, ko je mediacija ponujena. Poprečno je to 29,14 % podanih soglasij na ponujeno mediacijo, največ na Ptuju in najmanj v Novi Gorici.

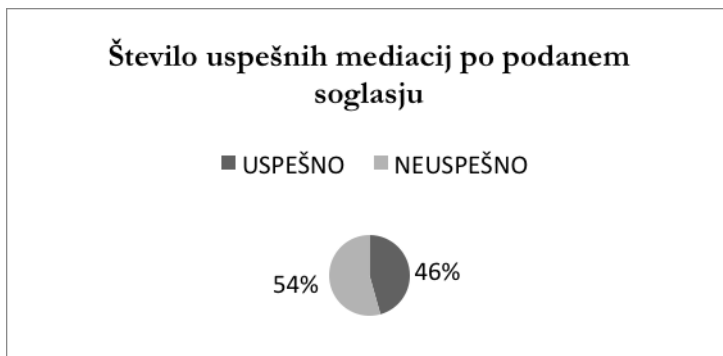
4.3 Uspešna rešitev mediacije

Iz prejšnjega poglavja izhaja, da pride v zadevah, ki so primerne za mediacijo, do soglasij obeh strank o izvedbi le-te v manj kot polovici primerov. Vendar pa tak podatek še ni zadosten za analizo učinkovitosti mediacije, saj sam pristop k mediacijskemu postopku še ne pomeni, da bo spor tudi uspešno razrešen. Na slednje lahko sklepamo šele ob prikazu podatkov o odstotku uspešno rešenih mediacij.

Za podatek o uspešno rešeni mediaciji je treba primerjati število zadev, ki so se v mediaciji zaključile (je torej bil kot posledica podan umik tožbe), in številom zadev, ki so se v mediaciji obravnavale.

Okrožno sodišče in okrajna sodišča na njegovem območju	Število prejetih mediacij	Število uspešno zaključenih mediacij	Delež (P ₂)
Celje	1.787	781	43,70 %
Krško	251	96	38,25 %
Ljubljana	12.605	5.762	45,71 %
Maribor	1.917	731	38,13 %
Murska Sobota	338	141	41,72 %
Nova Gorica	762	371	48,69 %
Novo mesto	217	85	39,17 %
Ptuj	1.166	714	61,24 %
Slovenj Gradec	369	176	47,70 %

SKUPAJ	19.412	8.857	45,63 %

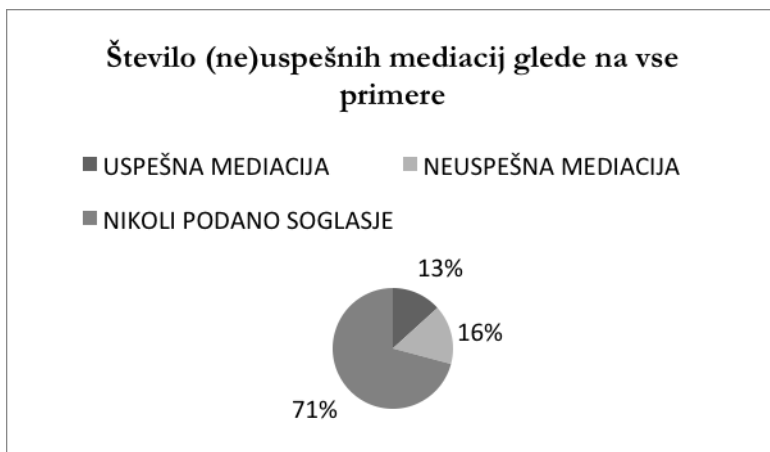
Iz tabele je moč razbrati, da se mediacija izkaže kot uspešna v 38–61 % primerov. V slovenskem poprečju so mediacije uspešne po podaji soglasja v 45,62 %, najbolj na Ptuj in najmanj v Mariboru.

4.4 Zaključek sodnih zadev z mediacijo

Iz prejšnjih dveh poglavij se torej lahko razbere podatek o pripravljenosti na mediacijo in o uspehu mediacije v že začelih mediacijskih postopkih. Vendarle pa se od vseh podatkov zdi v luči upravičevanja obvezne mediacije najpomembnejši tisti, ki daje odgovor na vprašanje, kakšna je v trenutku vložitve tožbe verjetnost, da se bo spor zaključil v postopku mediacije.

Za pridobitev takega podatka potrebujemo primerjavo števila uspešno zaključenih mediacij in števila zadev, ki so za mediacije sploh primerne, tj. zadev, v katerih je mediacija bila ponujena.

Okrožno sodišče in okrajna sodišča na njegovem območju	Število ponujenih mediacij	Število uspešno zaključenih mediacij	Delež (P _{3a})
Celje	4.763	781	16,40 %
Krško	750	96	12,80 %
Ljubljana	46.069	5.762	12,51 %
Maribor	6.398	731	11,43 %
Murska Sobota	1.101	141	12,81 %
Nova Gorica	3.254	371	11,40 %
Novo mesto	728	85	11,68 %
Ptuj	2.684	714	26,60 %
Slovenj Gradec	876	176	20,09 %
SKUPAJ	66.623	8.857	13,29 %

Kot je razvidno iz tabele, se odgovor giblje nekje med 11–26 %, v povprečju pa je stopnja uspešnosti glede na vse postopke 13,29 %. Z drugimi besedami so torej v vseslovenskem merilu ob trenutku vložitve tožbe možnosti rešitve v mediaciji manj kot 1:7. Pri tem ponovno kaže izpostaviti sodišča pod ptujsko pristojnostjo, kjer je stopnja občutno višja kot drugod, najmanjša pa je v Novi Gorici.

Vendarle je z zvezi z zgornjim izračunom nujno izpostaviti, da takšna estimacija (tj. P_{3a}) drži zgolj ob predpostavki, da sta uspeh mediacije in podaja njenega soglasja dva medsebojno neodvisna dogodka. Ker pa je v resnici za uspeh v mediaciji nujna predpostavka, da se predhodno poda k njej soglasje, bi bilo bolj ustrezno verjetnost uspeha v mediaciji glede na vse primere oceniti glede na metodo izračuna, primerno za odvisne dogodke (Bajt et al., 2002: 75). Tako izhajam iz osnovne formule, ki predpostavlja odvisnost postavke P_2 od izpolnitve postavke P_1 na način: $P_{3b} = P_2 \times P_{(2/1)}$, pri čemer je verjetnost $P_{(2/1)}$ enaka prej ocenjeni P_{3a} , tj. 0,1330 ($0,4563 \times 0,2914$). Natančnejše ocenjena verjetnost uspeha mediacije, upoštevajoč nujno predpostavko podanega soglasja, je tako $P_{3b} = 0,4563 \times 0,1330$, kar znaša 0,061 oz. 6,1 %.

V zvezi z institutom obvezne mediacije bi tak podatek moral pomeniti, da zakonodajalec ocenjuje, da je verjetnost 6,1 % dovolj visoka, da upravičuje ukrep obveznosti mediacije kot sorazmeren.

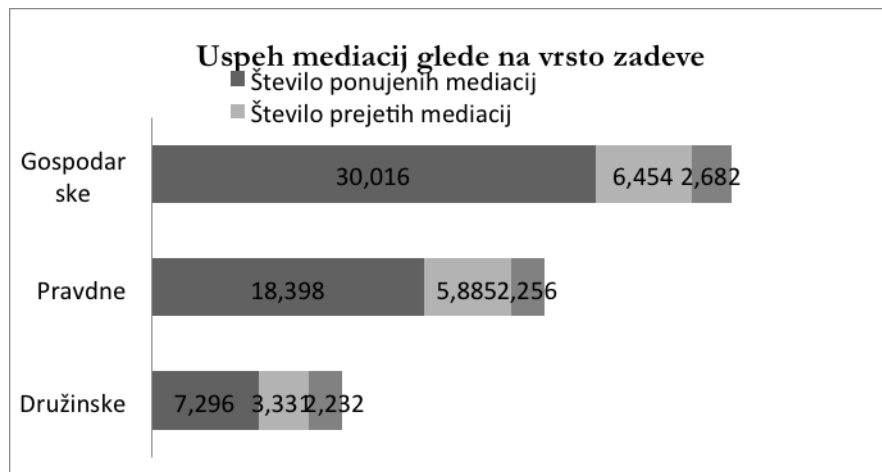
Glede na to, da sodišča ne vodijo evidence o tem, kolikšen delež soglasij prihaja od strank, ki so prosilci BPP, tj. podvrženi obvezni mediaciji, ni mogoče vedeti, v kolikšni meri so take stranke naklonjene tej obliki reševanja spora. Ker pa se prosilci BPP načeloma od ostalih strank ne razlikujejo po bistvenih lastnostih, ki bi utegnile vplivati na tendenco k mediiiranju, pa se lahko predpostavi, da bi prosilci BPP v primeru svobode odločanja o mediaciji podali soglasje v približno enakem deležu kot ostale stranke (vsekakor pa ne vedno, kot to počnejo sedaj).

Na tem mestu je nujno omeniti tudi, da torej z vidika statističnih evidenc sodišč v zvezi z mediacijami ni razvidno, da gre v nekaterih primerih tudi za obvezno mediacijo, saj je soglasje s stani prosilcev formalno gledano podano, vendar pa izjava volje ni svobodna. Tako torej zgoraj prikazana statistika o soglasjih, v skladu s katerimi pride do mediacije v precej manj kot polovici postopkov, že zajema obvezne mediacije.

4.5 Uspešnost mediacij glede na vrsto zadeve

V nadaljevanju so prikazani podatki o številu ponujenih, prejetih in uspešno zaključenih mediacijah glede na vrsto sporov.²³

Vrsta zadeve	Število ponujenih mediacij (I)	Število prejetih mediacij (II)	Delež (II/III)	Število uspešno zaključenih mediacij (III)	Delež (III/II)	Delež (III/I)
Družinske	7.296	3.331	46,29 %	2.232	67,01 %	30,59 %
Pravdne	18.398	5.885	31,99 %	2.256	38,34 %	12,26 %
Gospodarske	30.016	6.454	21,50 %	2.682	41,56 %	8,94 %

Iz tabele je razvidno, da se za mediacije v največji meri odločajo stranke družinskih sporov in se nato tudi v najvišji meri uspejo sporazumeti ter spor razrešiti s samo mediacijo. Glede na vse ponujene mediacije je tako delež uspešno

zaključenih 30,59 %. Z drugimi besedami, skoraj vsak tretji družinski spor pred slovenskim sodiščem se razreši z mediacijo.

Dodati pa je, da so družinski spori, ki so v mediaciji najuspešnejši, tudi številčno najredkejši. Tako le-ti predstavljajo zgolj 13 % vseh sporov, ki so ponujeni v mediacije. Številčnejši so spori v pravnih zadevah, ki pa se končujejo z uspešno mediacijo v 12,26 %, približno toliko, kolikor je tudi poprečje uspeha mediacij, ki izhaja iz že predstavljenih podatkov.

Najmanj uspešni so z vidika mediacije gospodarski spori (kjer se poda tudi najmanj soglasij), saj se z mediacijo razreši manj kot 9 % vseh takih sporov.

5 Možne rešitve

Ob upoštevanju sodnih zaostankov, ohranjanju dostojnih medčloveških odnosov in drugih pozitivnih lastnosti mediacije, je takšno reševanje sporov gotovo pravna vrednota, ki jo je treba negovati in med državljani spodbujati mirno reševanje sporov pred sodnim. Nedvomno pa se takemu cilju lahko zadosti na več načinov.

Ena od možnosti je uvedba obveznega poskusa mediacije za vse stranke, ne glede na to, ali svoj spor plačujejo same ali ne. Vendarle je tak sistem v preteklosti že bil neuspešen, prav tako pa univerzalna obveznost mediacije izničuje njen pomen v smislu prostovoljne alternative sodnemu sporu. Zato se taka ureditev ne zdi smotrna, ampak se zdi boljša rešitev ukinitve obvezne mediacije za katerekoli postopke oz. stranke.

Ker še vedno ostaja problematika sodnih zaostankov in ker je mediacija v nekaterih primerih ustrežnejša rešitev kot sodno reševanje, ostaja obvezna ponudba oz. zagotavljanje možnosti mediacije še kako potreben ukrep. Stranke, ki so dovzetne za tak način reševanja spora, so tako informirane o tej možnosti, s katero predhodno morda niso bile seznanjene, in jo tudi lahko izkoristijo. Na drugi strani pa tisti, ki menijo, da zanje ta možnost ni primerna, ne zapravljajo časa in proračunskega denarja v jalovem iskanju skupnega jezika. Takemu stališču pritruje Zalar, ki navaja, da »ne smemo podcenjevati sposobnosti ljudi, da sprejmejo oceno, kakšen postopek bi najbolj koristil reševanju njihovih problemov« (Zalar, 2005: 21).

Ob obvezni ponudbi mediacije še vedno ostaja vprašanje, kako stranke spodbuditi k takšnemu načinu reševanja sporov. Kuček za večjo spodbudo pri podajanju soglasij za mediacijo predlaga vračilo taks ali davčnih oprostitev (Kuček, 2008b: 10). Sam tudi navaja podatek, da naj bi mediacije bile bolj uspešne v pravnih redih, kjer niso uzakonjene in obratno. Kjer so podvržene strožjim predpisom, navadno ne zaživijo v enaki meri (Kuček, 2008a: 18). Ne glede na prejšnje navedbe pa Kuček nato v drugem delu svoje razprave podpira idejo večje regulacije na področju mediacij (Kuček, 2008b: 13).

Tudi *Hajtnik* se strinja, da je finančni vidik v veliki meri tisti, ki vpliva na odločitev strank o udeležbi v mediacijah in posledično podanem soglasju ter predlaga, da se mediacija izvaja brezplačno ne glede na trajanje (*Hajtnik*, 2012: 25). Prav tako *Betetto* kot alternativo za določene vrste sporov sugerira mediacijo na občinah kot obliko s sodiščem povezane mediacije (*Betetto*, 2012: 27).

6 Zaključek

Zavajajoče bi bilo trditi, da mediacija jamči ugodne rezultate in je kot taka univerzalna rešitev za vse vrste sporov. Ne kaže se strinjati s trditvijo, da je »napočil čas, da ljudje začnejo mediacijo dojemati kot pravi način reševanja sporov« (*Kranjčevič*, 2012: 3). Le-ta namreč nima zgolj prednosti ali slabosti, ampak je njena ustreznost vedno odvisna od konkretnega primera. Podatki kažejo na to, da mediacija v Republiki Sloveniji razreši manj kot 1/7 postopkov, ki se smatrajo za primerni taki obliki reševanja sporov. Ob tem je nujno poudariti, da tako razmerje velja za mediacije, za katere so se stranke odločile prostovoljno in so torej bile pripravljene sklepati kompromise in se pogajati.

Če upoštevamo, da je pri udeležencih mediacije, ki so hkrati prosilci BPP, element prostovoljnosti treba v približno 70 % izključiti,²⁴ postane jasno, da je odstotek uspešnosti takih mediacij ustrezno manjši. Koliko manjši, je težko predvideti, saj se evidence o takih podatkih ne vodijo, vendarle pa se zdi logično zaključiti, da se spori, kjer ni pripravljenosti za mirno rešitev, ne morejo končati z enako mero uspeha kot drugi. Na podlagi takih podatkov se torej ob koncu utemeljeno postavlja vprašanje, ali je verjetnost 1:7 oz. manj dovolj spodbudna, da zakonodajalec ocenjuje, da se spleča stranke v mediacijo siliti. Zdi se, da take možnosti uspeha morda vseeno ne odtehtajo ukrepa obvezne mediacije in s tem posega v pravico do dostopa do sodnega varstva, diskriminacije prosilcev BPP, podaljševanja sodnih postopkov in financiranja mediacij, obsojenih na skromne možnosti uspeha.

Institut obvezne mediacije bi torej kazalo ukiniti in raje usmeriti pozornost k izboljševanju uspeha mediacij z zagotavljanjem večje kakovosti le-teh, v katere bodo stranke vstopale prostovoljno. Vsekakor torej ne kaže zanemariti pomembnosti mediacije kot alternativne možnosti rešitve spora, zato je njeno zagotavljanje in informiranje na tem področju še kako na mestu. Pri tem pa je treba upoštevati možnost, da je stranka prišla na sodišče, ker si želi sodne rešitve spora in se je zato naj ne sili drugam. Prav tako je pri uveljavljanju mediacije in drugih alternativnih metod reševanja sporov treba ves čas paziti, da le-ta ne postanejo »zdravila« za pomanjkljivosti sodišč. Če imamo alternative, ki v tem trenutku pomagajo sodiščem, da se lažje spopadajo s sodnimi zaostanki in drugimi tegobami, to še ne pomeni, da lahko nehamo iskati rešitve, ki bi doprinesle k vsesplošnemu izboljšanju pravnega sistema.

Opombe / Notes

¹ Uradni list RS, št. 97/2009 in 40/2012 (ZUJF).

² To so vsa okrajna, okrožna, delovna, višja in višje delovno in socialno sodišče.

³ Na tem mestu morda kaže izpostaviti še eno zanimivo, pa vendar morda nekoliko nenavadno opažanje. Za potrebe statistične obdelave podatkov, ki sledi v nadaljevanju, so bila na sodišča poslana zaprosila za posredovanje podatkov o številu izvedenih mediacij. Kot obrazložitev namena za zbiranje podatkov je bil podan razlog raziskave na temo obveznih mediacij. Presenetljivo se zdi, da je v odgovoru s strani uradov predsednikov okrožnih sodišč nemalokrat bilo ob koncu dopisa pripisano tudi, da na dotičnem sodišču »ne opravljajo obveznih mediacij«, »so vse mediacije izvedene na podlagi soglasja obeh strank«, »niso opravili nobene mediacije na podlagi sklepa o obvezni napotitvi«. Takšni pripisi dajo misliti, da celo sami izvajalci mediacij bodisi ne ločijo med obvezno napotitvijo na mediacijo v smislu 19. člena ZARSS in obvezno mediacijo kot širšim pojmom, bodisi so pri uporabi teh izrazov nedosledni.

⁴ Uradni list RS, št. 56/2008.

⁵ Vzorčni zakon UNCITRAL o mednarodni trgovinski conciliaciji, URL: http://www.uncitral.org/uncitral/en/uncitral_texts/arbitration/2002Model_conciliation.html (27. 9. 2013).

⁶ UL L 136, 24. 5. 2008, str. 3-8.

⁷ Sodba italijanskega ustavnega sodišča z dne 24. 10. 2012, št. zadeve 272/2012.

⁸ Uradni list RS, št. 96/2004 (UPB), 23/2008, 15/2014 (odl. US) in 19/2015.

⁹ Uradni list RS, št. 2/2004, 10/2004, 45/2008 (ZArbit), 45/2008 (ZPP-D), 47/2010 (odl. US) in 43/2012 (odl. US).

¹⁰ Sodba III U 106/2011 z dne 3. 6. 2011.

¹¹ Poraja pa se vprašanje, kaj se zgodi v primeru, da ena od strank v konkretnem sporu izpolni pogoje za obvezno mediacijo po obeh zakonih. Denimo, da pride do spora med delodajalcem in delavcem v zvezi z izplačilom plače. Delavec se odloči vložiti tožbo, vendar za to kolektivna pogodba določa obveznost mediacije kot procesno predpostavko. Stranki se bosta torej udeležili mediacije in po 30 dneh še vedno ne bosta dosegli sporazuma. Delavec je preстал procesno oviro in lahko sedaj vložiti tožbo. Tega pa zaradi pravne neukosti ne želi storiti brez pooblaščenca. Ker si slednjega ne more privoščiti, bo zaprosil za BPP in ta mu bo dodeljena. Po vložitvi tožbe bosta stranki v skladu z ZARSS povabljeni k mediaciji. Očitno je, da je izvedba takšne mediacije nesmiselna in bo samo zavlekla celoten proces, pa vendar (ali morda prav zato) bo delodajalec kot nasprotna stranka podal soglasje. Delavec je v tem trenutku prosilec BPP in je soglasje dolžan podati. Sodni spor se prekine za dobo treh mesecev. Po eni uri mediacije se izkaže, da sporazum ne bo mogoč in bo vseeno potrebno sodno reševanje. Čeprav v skrajnosti, primer ilustrira, kako lahko v praksi pride do vsaj štirimesečnega odloga začetka sodnega reševanja spora zgolj zaradi stroge formaliziranosti postopka. Slednja pa ni niti podprta s sorazmerno pomembnimi pravnimi argumenti ali vrednotami, ob upoštevanju, da so dolgotrajni sodni postopki že tako ali tako velik problem v slovenskem pravnem prostoru.

¹² Možno je seveda, da bosta udeleženca mediacije nadaljnji sodni postopek zaključila nekoliko hitreje kot bi ga sicer, zahvaljujoč temu, da sta nekatere sporne vidike že naslovila in razčistila v mediacijskem postopku.

¹³ Časovna omejenost naj bi po mnenju nekaterih bila sporna tudi z zornega kota odvetnikov. *Kranjčević* tako navaja, da odvetniku mediacija predstavlja strokovni in finančni izziv, zaradi česar ni nujno, da bo stremel k hitri rešitvi (*Kranjčević*, 2007: 8).

¹⁴ Uradni list RS, št. 97/2009.

¹⁵ Ker so v gospodarskih sporih mediacije v polnem obsegu krite s strani samih strank, taki spori za potrebe izračuna obremenitve proračuna sodišča niso zanimivi, prav tako pa se obvezna mediacija v smislu prosilcev BPP na gospodarske spore v praksi ne nanaša. Iz tega razloga v poglavju 5 o gospodarskih sporih ne pišem.

¹⁶ http://www.vlada.si/fileadmin/dokumenti/si/sklepi/seje_vlade/41_seja/41sv2.doc (obiskano: 22. 10. 2014).

¹⁷ Način pridobitve podatkov izhaja iz poglavja 4.

¹⁸ Ta odstavek namreč ni bil del ZBPP vse do spremembe zakona v letu 2008 (Uradni list RS, št. 23/2008).

¹⁹ Pravdni, družinski in gospodarski.

²⁰ Zbiranje podatkov je bilo zaključeno v mesecu septembru 2014.

²¹ Za Okrožno sodišče Koper in okrajna sodišča tega območja podatki niso bili posredovani, zato v nadaljevanju to sodišče ni prikazano v tabelah.

²² Iz Okrožnega sodišča v Kranju je bilo javljeno, da evidenc o številu ponujenih mediacij ne vodijo. Kljub temu, da so bili posredovani ostali podatki, pa to sodišče v nadaljnjih tabelah ni upoštevano, saj brez podatka o ponujenih mediacijah ni mogoče izračunati ustreznih deležev.

²³ Podatki so zbrani za okrožna sodišča, saj le-ta rešujejo vse spore, ki jih predvideva 22. člen ZMCGZ. Okrožni sodišči v Kopru in Kranju sta izvzeti iz že navedenih razlogov. Nadalje je v sledečih izračunih izvzeto tudi Okrožno sodišče v Novem mestu, saj zanj niso bili posredovani ločeni podatki za posamezne vrste sporov.

²⁴ Na tem mestu predpostavljam, da so prosilci BPP v osnovi enako naklonjeni mediaranju kot ostale stranke postopkov in bi se ob predpostavki proste izbire za mediacijo odločili v enakem razmerju kot ostali, tj. nekaj več kot 30 %.

Literatura / References

- Bajt, A. & Štiblar, F. (2002) *Statistika za družboslovce* (Ljubljana: GV založba).
- Betetto, N., Ristin, G., Končina Peternel, M., Hajtnik, Z., Jelen Kosi, V., Klemenčič, A., Kociper, M., Milivojevič, Z., Ovčak Kos, M., Novak, J. & Tavčar, R. (2011) *Mediacija v teoriji in praksi – Veliki priročnik o mediaciji* (Ljubljana: Društvo mediatorjev Slovenije).
- Betetto, N. (2012) Mediacija mora ostati na sodišču, *Odvetnik*, 14(4), pp. 26–27.
- Betetto, N. (2009) Najpogostejše zmote o sodišču pridruženi mediaciji, *Pravna praksa*, 28(34), pp. 6–7.
- Hajtnik, Z. (2012) Mediacija v praksi, *Odvetnik*, 14(4), pp. 23–26.
- Kranjčević, M. (2012) Mediacija včeraj, danes, jutri, *Odvetnik*, 14(4), pp. 3–4.
- Kranjčević, M. (2007) Mediator in odvetnik: merjenje moči ali sodelovanje, *Odvetnik*, 10(4), 8–9.
- Kucec, B. (2008a) Mediacija in odvetništvo (1. del), *Odvetnik*, 11(3-4), pp. 17–19.
- Kucec, B. (2008b) Mediacija in odvetništvo (2. del), *Odvetnik*, 11(5), pp. 9–13.
- Pel, M. (2010) *Napotitev na mediacijo – Kako do učinkovitega predloga za mediacijo – Praktični vodnik* (Ljubljana: GV založba).
- Razdrih, A. (2006) Izkušnje mediatorja, *Odvetnik*, 8(9), pp. 11–13.
- Zalar, A. (2005) Odvetniki-ključ mediacij!, *Odvetnik*, 7(8), pp. 21–22.